

EOP

Eläinoikeuspuolue

Ääni elämälle

Kuntavaaliiohjelma 2021

Eläinoikeuspuolue EOP asettaa ehdokkaita toista kertaa kevään 2021 kuntavaaleissa. Kuntavaaliohjelmamme on yleisohjelma, joka toimii puolueen periaateohjelman ja aikaisempien poliittisten ohjelmien lisäksi ohjenuorana sekä ehdokkaille, äänestäjille että puolueemme edustajille.

Vaaliohjelmamme avulla äänestäjät voivat tunnistaa niitä asioita, joita ehdokkaamme ennen kaikkea tuovat kunnissa ajamaan ja minkälaisin periaattein he valituiksi tullessaan osallistuvat kunnalliseen päätöksentekoon. Eläinoikeuspuolueen kuntavaaliohjelma tavoittelee poliittista vallankumousta demokraattisin keinoin ja tähtää lajiriippumattomasti oikeudenmukaiseen yhteiskuntaan.

Kestävässä ja oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa nostetaan arvoon asioita, joita nykyään ei huomioida riittävästi: luonnonsuojelua, hoivaa, yhteisöllisyyttä ja vapaa-aikaa. Kuntien tulee kyetä yhteistyöhön yli kuntarajojen, ei ainoastaan maakunnan tai valtakunnan tasolla, vaan niiden tulee toimia esimerkkeinä. Tavoitteenamme on tehdä Suomen kunnista ihmis- ja eläinoikeudet huomioivia edelläkävijöitä. Muutos parempaan huomiseen saavutetaan paikallisilla ratkaisuilla.

Eläinoikeuspuolueen kuntavaaliohjelma vuodelle 2021 ottaa huomioon kaikki kuntalaiset; kunta toimii kotipaikkana ihmisille, mutta myös muille eläimille. Siitä syystä käytämmekin tästä kokonaisuudesta nimitystä Eläin-kunta.

Eläinkunnan ruokapolitiikka: eettiset ruokapalvelut kaikille

- Kasvisruokapäivät kaikille ja kaikkialla
- Hävikki hyötykäyttöön

Kunnilla on vastuu laadukkaasta eläinsuojelusta

- Eläinvaikutukset mukaan päätöksentekoon
- Resursseja löytöeläimille ja loukkaantuneille luonnonvaraisille luonnonvaraisille eläimille

Luonnonsuojelu: kunta on myös luonnonvaraisten eläinten koti

- Pölyttäjäpolitiikka paikallispolitiikkaan
- Vähemmän valosaastetta

Saavutettavissa olevat palvelut liikunnasta kulttuuriin

- Tasa-arvoinen ja laadukas koulutus kaikille
- Ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa

Eläinkunnan ruokapolitiikka: eettiset ruokapalvelut kuntalaisille

EOP kyseenalaistaa vallitsevan lihanormin ja haluaa tehdä kasvisruoasta uuden normaalin. Kaikilla kunnallisilla sektoreilla, kuten päiväkodeissa, kouluissa, ikääntyneiden palveluissa ja sairaaloissa on taattava kaikille halukkaille päivittäin täysipainoinen vegaaninen vaihtoehto. Kasvisruokapäivien määrää kaikille ruokailijoille tulee selkeästi kasvattaa siten, että kaikkien kuntien ruokapalveluissa tarjotaan vähintään kahtena päivänä viikossa kaikille täysin kasviperäinen ruoka. Eurooppalaiset hyvinvointisäännökset alittavissa olosuhteissa tuotettuja eläintuotteita ei tule tarjota lainkaan. Eläinoikeuspuolueen näkökulmasta keskeisintä on kuitenkin aina eläimen lähtökohta perustellessamme kasviperäisen ruoan tarjonnan lisäämistä.

Lähi- ja luomutuotannot eivät ole itseisarvoja sinänsä, vaan ruoan raaka-aineiden eläimiin ja ympäristöön vaikuttavat tekijät otetaan huomioon kokonaisarviota tehdessä. Luomutuotannon suosiminen on merkityksellistä tällä hetkellä etenkin eläintuotteiden kohdalla, sillä luomutuotanto on ainoa tuotantomuoto, jossa tiettyjä eläinten hyvinvointivaikutuksia voidaan todentaa. Lisäksi luomussa eläintilat tarkistetaan vuosittain.

Satokauden tarjontaa tulee hyödyntää siinä määrin kuin se on järkevää. Kunnissa tulee kehittää mahdollisuuksia toteuttaa kaupunkiviljelyä esimerkiksi tarjoamalla palstaviljelyalueita asukkaille. Edellisten ohella ruokahävikkiä tulee ehkäistä entistä tehokkaammin.

Hävikkiruoan hyödyntämiseksi kunnat tarjoavat ruoka-apua tarjoavien tahojen verkostolle kunnan järjestämän keskitetyn kuljetuslogistiikan ja muita tarvittavia tukitoimia. Keskitetyllä logistiikalla hävikkiruoka voidaan hyödyntää pienemmillä kuljetuskuluilla ja hiilidioksidipäästöillä.

Kasvisten osuuden lisääminen ruokahankinnoissa vaikuttaa myös muutoin positiivisesti, sillä kasviperäinen ruokavalio edistää kuntien päästövähennystavoitteita ja terveyttä.

Kunnilla on vastuu laadukkaasta eläinsuojelusta

Kunnissa tulee siirtyä ihmiskeskeisestä päätöksenteosta lajirajat ylittävään paikallispolitiikkaan, jossa jokaisen tuntevan ja ajattelevan olennon tarpeet ja hyvinvointi tulevat huomioiduksi. Eläinvaikutukset tulee selvittää ennen päätöksentekoa.

Eläinten käyttämistä urheilu- tai harrastusvälineenä ei tule tukea kunnallisin varoin, eikä kunnan tapahtumissa käyttää eläimiä ihmisten viihdyk-

keenä. Kuntien tulee vetäytyä eläimiä ihmisten viihdykkeenä käyttävistä yrityksistä ja organisaatioista, kuten eläintarhoista ja akvaarioista, eikä antaa toimilupia uusille toimijoille. Vetäytymisen tarkoituksena ei tule olla näiden toimijoiden siirtäminen yksityisomistukseen, vaan niiden hallittu alasajo. Toiminnan alasajon tulee kuitenkin tapahtua niiden hallinnassa jo olevien eläinyksi löiden hyvinvointi huomioon ottaen. Eläinten hallintavastuuta ei siis voida siirtää ulkopuolisille tahoille, jos on aihetta epäillä, että tällä on negatiivisia vaikutuksia eläinten hyvinvoinnille.

Paikallisten viranomaisten ja yksityisten eläinten näkökulmaa edustavien yhteisöjen tulee tehdä entistä tiiviimpää yhteistyötä etenkin eläinsuojeluongelmien ennaltaehkäisyssä. Edistääkseen eläintensuojelua kunnat voivat tukea nykyistä enemmän tiedotustyötä tekeviä eläinsuojeluyhdistyksiä ja ottaa vastuuta löytöeläinten lisäksi kodittomista lemmikeistä ja luonnonvaraisten eläinten auttamisesta. Lisäksi esimerkiksi sosiaalitoimen roolia mahdollisten eläinsuojelullisten ongelmatilanteiden tunnistamisessa tulee vahvistaa lisäämällä tietoisuutta asiasta. Myös koulutusta sekä yhteistyötä poliisiin ja muiden viranomaisten kanssa tulee lisätä sosiaalitoimessa.

Kunnan hallinnassa olevan terveen ja terveeksi hoidettavan löytöeläimen lopettaminen ei ole eettisesti kestävä vaihtoehto; ongelmiin tulee etsiä uusia ratkaisuja. Kunnan lakisääteinen velvollisuus huolehtia alueensa löytöeläimistä tulee toteuttaa asettamatta kuntalaisia tai löytyneitä eläimiä eriarvoiseen asemaan esimerkiksi maantieteellisestä sijainnista johtuen. Etenkin kuntayhtymien tai useiden kuntien yhteisissä löytöeläinten vastaanoton kilpailutuksissa tulee huomioida, että joko kunta tai kilpailutuksella valittu taho vastaa myös eläinten kuljetuskustannuksista löytöpaikasta eteenpäin. Kunnan tulee sopimuskauden aikana valvoa löytöeläintoimijan toimintaa myös eettisellä kriteeristöllä; esimerkiksi kunnan tai sen valtuutetaman tahon hallinnassa olevan, terveen tai terveeksi hoidettavan löytöeläimen lopettaminen lakisääteisen säilytysajan umpeutuessa ei ole missään olosuhteissa eettisesti kestävä vaihtoehto.

Kaikkien kuntien tulee nimetä taho, joka vastaa hoitoa tarvitsevien luonnonvaraisten eläinten kuljetuksesta ja hoidosta koituvista kustannuksista. Kuntiin tulee perustaa eläinsuojelutoimijoiden yhteistyöelin. Mukana yhteistyöelimessä voi olla esimerkiksi pelastuslaitokset ja vapaapalokunnat, ensihoito, kunnallisen löytöeläinpaikan pitäjä, sosiaalipuolen henkilö, paikallinen eläinsuojeluyhdistys, poliisi, vapaaehtoiset eläinsuojeluneuvojat ja kunnan eläinlääkäri.

Niin kutsuttujen haittaeläinten ja suurnisäkkäiden osalta on tulevaisuudessa pyrittävä ennen kaikkea ihmis–eläin-konfliktien ennaltaehkäisyyn, ei eläinten väkivaltaiseen poistamiseen. Ongelmien taustalla on usein ihmisten oma virheellinen toiminta eläinkontakteissa tai jätteiden käsittelyssä.

Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja elonkirjon varjeleminen ovat ainoa mahdollisuus säilyttää kaikenlaisien ja tulevien sukupolvien elämän elinvoimaisuus ja jatkuvuus maapallolla.

Pölyttäjien pelastamiseksi tulee tehdä tietoista pölyttäjäpolitiikkaa. Luonnonmukaista viljelyä on lisättävä, reuna-alueita ja suojavyöhykkeitä perustettava, kukkivia puita kasvatettava ja pölyttäjiin liittyvää vaikuttavuustutkimusta lisättävä. Kunnissa kartoitetaan alueita, joiden niittoväliä pystytään harventamaan. Pientareita levennetään paitsi pölyttäjien myös muiden eläinten ja monimuotoisuuden lisäämisen vuoksi.

Kuntien on pyrittävä alueellaan syntyvän jätteen määrän minimoimiseen ja mahdollistettava helposti saavutettavat jätteenlajittelupisteet asukkaille. Valosaasteen aiheuttamat ympäristöhaitat kasveille, hyönteisille ja muille eläimille on otettava kunnissa vakavasti. Kuntien liikennevalaistuksessa, kaupunki- ja aluesuunnittelussa ja viheralueiden hoidossa minimoidaan valosaasteen kertyminen. Tämä voidaan tehdä lisäämällä valosaasteen vähentäminen kuntien ympäristönsuojelumääräyksiin. Keinovalon vähentämisen suunnitelmat aloitetaan heti valtuuston toimintakauden alussa sekä ihmisten että luonnonvaraisten eläinten valo- ja pimeärytmin häiriintymisen korjaamiseksi.

Kuntien on edistettävä energijärjestelmien dekarbonisointia ja sähköistämistä. Fossiilisten polttoaineiden ja niihin verrattavien energialähteiden käytölle on asetettava takaraja kunnissa. Kuntien on kaikessa energiankäytössään suosittava uusiutuvilla energialähteillä tuotettua energiaa sekä käytettävä systemaattisesti hukkalämpöä. Uusille turve-, hiili- ja öljyvoimaloille ja fossiilisten polttoaineiden jalostuslaitoksille ei tule antaa rakennuslupia. Fossiilisten polttoaineiden ja niihin verrattavien energialähteiden myynnistä riippuvaisten toimijoiden vuokrasopimukset on kunnissa arvioitava uudelleen ja niiden jatkamisen ehtona on oltava selkeä suunnitelma fossiilienergiasta luopumiselle.

Kaupunkisuunnittelu: kestävä ja turvallinen liikkuminen

Kunnilla on paljon päätäntävaltaa kaupunkirakennetta suunniteltaessa. Kaupunkirakenteella on suuria vaikutuksia sekä siellä asuvien ihmisten että eläinten hyvinvointiin ja viihtyvyyteen. Kuntien tulee huomioida kaupunki- ja tilasuunnittelussa ihmisten oikeus esteettömään ympäristöön ja palveluihin. Kuntien on luotava edellytyksiä sähköautojen yleistymiselle rakentamalla kunnan ylläpitämiä latauspaikkoja.

Kaupunkien viher- ja luonnonalueita tulee suojella, ja uusien alueiden kaavoittamista ihmisten asumis- ja rakentamiskäyttöön välttää olemassa ole-

vaa rakennuskaavaa tiivistämällä. Ympäristön kannalta tiivis kaupunkirakenne on usein paras vaihtoehto, sillä se tukee toimivaa joukkoliikennettä ja mahdollistaa luonnonalueiden jättämisen koskemattomiksi. Rakentamisessa on huomioitava entistä paremmin sekä lemmikkieläinten että ihmisten läheisyyteen sopeutuneiden luonnoneläinten tarpeet. Paikallisille linnuille ja muille kaupunkieläimille osoitetaan tiloja ja pesimismahdollisuuksia. Kuntien on sitouduttava kestävän metsätalouden periaatteisiin omissa metsissään. Avohakkuista on luovuttava kokonaan.

Kaupungeissa on luonnontilaisia ja hoitamattomia alueita sekä luonnon itsensä, muiden eläinten että ihmisten vuoksi. Kunnissa arvostetaan ja suojellaan vanhoja puita ja rakennuksia. Uudisrakentamisessa suositetaan puurakentamista.

Uudisrakentamisen sijaan pyritään kunnostamaan ja muokkaamaan jo olemassa olevia rakennuksia. Silloin kun tämä ei ole mahdollista, uudisrakentaminen suoritetaan pääsääntöisesti aiemmin rakennetuilla alueilla eikä luonnonympäristöjä enää raivata rakenteiden tieltä.

Kaduilta poistettavaa puhdistamatonta lunta ei hävitetä suoraan vesistöihin.

Kaupunkien sisäisestä liikenteestä tehdään turvallisempaa ottamalla käyttöön kaupunkipyörät. Kaupunkipyörät edistävät pyöräilyä, sujuvia matkaketjuja ja lisäävät joukkoliikenteen houkuttelevuutta. Kustannusten pienentämiseksi kaupunkipyöräjärjestelmä voidaan toteuttaa asemattomalla mallilla. Samalla kuntien tulee kehittää pyöräliikenneväyliä, pyöräpysäköintä ja pyörien itsehuoltopisteitä.

Liikenteestä tehdään turvallisempaa niin ihmisille kuin muille eläimillekin rakentamalla tiealueiden poikki kulkevia vihersiltoja ja pieneläinputkia.

Saavutettavissa olevat palvelut liikunnasta kulttuuriin

Kaikkia elollisia olentoja kunnioittavassa yhteiskunnassa vallitsee paitsi lajiin, myös henkilöön liittyvistä ominaisuuksista riippumaton ihmisten ja eläinten välinen oikeudenmukaisuus. Eläinoikeuspuolueen kunnallispolitiikan tavoite on talouskasvun sijaan kasvattaa hyvinvointia ja elämän mielekkyyden kokemusta. Samat tasa-arvon, kunnioituksen, vastuun ja vapauden tavoitteet pätevät myös ihmisten väliseen toimintaan.

Kaikkia ihmisiä tulee kohdella tasapuolisesti taustaan, kieleen, katsomukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoleen katsomatta, sillä ilman ihmisten välistä tasa-arvoa ja demokratiaa sekä eläin- että ihmisoi- keudet ovat pelkkää sanahelinää. Mahdollisimman oikeudenmukaisen ja tasa-arvoisen tilan saavuttaminen vaatii poliittiselta päätöksenteolta entistä

enemmän asiantuntemusta ja harkintaa kokonais- valtaisen ongelmanratkaisun perustaksi.

EOP arvostaa suomalaista koulutusta ja sitoutuu työskentelemään tasa-arvoisen ja laadukkaan koulutuksen puolesta kaikilla koulutusasteilla. Monikielisten oppilaiden suomen kielen opetukseen varataan riittävästi resursseja. Maahanmuuttajien kotoutumista tuetaan kielikoulutuksen lisäksi erilaisilla matalan kynnyksen neuvontapalveluilla. Kielenoppimisen ja osallisuuden näkökulmasta merkityksellisiä paikkoja ovat koulun ja varhaiskasvatuksen lisäksi myös leikkipuistot ja perhekerhot.

Terveyden edistämisessä keskitytään oirekeskeisyyden sijaan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja sairauksien ennaltaehkäisyyn. Ennaltaehkäisevään työhön, kuten lastensuojeluun sekä päihde- ja mielenterveys-palveluihin osoitetaan resursseja. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on kuntien tärkeä perustehtävä. Kunnissa tulee olla tarjolla kaikille saavutettavia erilaisia liikunta- ja harrastusmuotoja. Kuntien tulee panostaa maksuttomiin tiloihin ja paikkoihin, joissa liikuntaa ja taidetta voi harrastaa ja kokeilla uusia lajeja matalalla kynnyksellä. Lisäämällä kuntalaisen mahdollisuuksia liikuntaan, voidaan vähentää liikkumattomuudesta johtuvia kustannuksia kuntataloudelle. Uusien harrastepaikkojen toimivuuden varmistamiseksi suunnitteluun otetaan mukaan paikkojen loppukäyttäjät. Kuntien tulee tarjota tiloja ja rakennuksia, joissa omaehtoinen oppiminen, tavaroiden kunnostaminen, tiedon ja tavaran jakaminen sekä yhteisöllisyys ja osallisuus mahdollistuvat. Kirjoistojen lähipalveluista pidetään kiinni. Kirjaston tiloja annetaan yhdistysten ja harrastusryhmien kokoontumiskäyttöön. Erilaisia vuokrauspalveluja kehitetään edelleen.

Kaupungeissa, joissa asumiskustannukset ovat suuret, rakennetaan lisää kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Kaupunkisuunnittelussa on huomioitava, että tulevaisuudessa yhä suurempi osa ihmisistä on iäkkäitä. Etenkin kaupunkien ja taajamien jalankulkuvyöhykkeillä kohtuuhintaiset asunnot, jotka soveltuvat pienituloisille ikääntyville ja yksinasujille, ovat tärkeitä. Rakennusten elinkaaren lisäämiseksi suunnittelussa tulee huomioida asuntojen muuntojoustavuus, jotta asunnot vastaavat eri-ikäisten ja eri elämäntilanteissa olevien ihmisten tarpeisiin.

Kuntien tehtävä on kehittää taiteen ja kulttuurin toimintaedellytyksiä sekä parantaa niiden saatavuutta. Kuntien tulee edistää kuntalaisten oman kulttuuritoiminnan mahdollisuuksia, kehittää taide- ja kulttuuri- kasvatusta sekä kulttuureiden moninaisuutta ja tasa-arvoa.